

ILG‘OR XALQARO TAJRIBA ASOSIDA O‘QITISHNING ZAMONAVIY USULLARINI JORIY ETISH

Axunova Zarina Rahmatovna

Farg‘ona — Temurbeklar maktabi harbiy akademik litseyi ingliz tili fani o‘qituvchisi

Annatsiya: *Ushbu maqola ilg‘or xalqaro tajriba asosida o‘qitishning zamonaviy usullarini joriy etish, ta‘lim tashkilotlarida ommalashgan —Keys stadyl texnologiyasining yangi bosqichi bo‘lgan —Foto keysl texnologiyasining amaliyotga joriy etilishidagi natijadorligi haqida ma‘lumot beradi.*

Kalit so‘zlar: *—Keys stadyl, —Foto keysl, ta‘lim oluvchi, tajriba, innovatsiya, ijtimoiylashuv*

Ta‘lim olish bir inson hayotidagi yorqin, noyob sahifadir.

Aynan shu davrda o‘quvchining ijtimoiylashuvi jarayoni sodir bo‘ladi - borliqning yetakchi sohalari: odamlar dunyosi, tabiat, ob‘ektiv dunyo bilan aloqa o‘rnatiladi. Ma‘daniyatga, umuminsoniy qadriyatlarga kirishish jarayoni boshlanadi. Ta‘lim muassasasi bugungi kunda takomillashtirishga, rivojlanishga intilayotgan, yangi imkoniyatlarni izlayotgan, eng zamonaviy talablarga javob beradigan o‘quvchining ehtiyojlarini qondirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadigan murakkab funksiyaga ega tashkilotdir. Ta‘lim jarayoniga innovatsiyalarni joriy etish injiqlik emas, o‘quvchilar bilan ishlashning samarali shakllarini ijodiy izlashga loqayd munosabat emas, bu davr talabidir.

Ta‘lim olish jarayoni innovatsion va ta‘lim beruvchi muhit bo‘lishi kerak. Ta‘lim tashkiloti tashkiloti o‘qituvchilari esa zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llay bilishi, kreativ bo‘lishi kerak. Ta‘lim tashkilotlari bugungi kunda kompleks tashkilot hisoblanadi ya‘ni keng qamrovli; sog‘lom turmush tarzini yaxshilanishga, rivojlanishga intiladi, bilim olishga yangi imkoniyatlar izlaydilar; o‘quvchilarning, oilaning, jamiyatning ehtiyojlarini qondirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish, ta‘minlash pedagoglarning ijodiy, kasbiy faoliyati uchun zamonaviy talablarga javob beradigan shart-sharoitlar yaratadi.

Innovatsiyalardan foydalanish ta‘lim tashkilotlarida ta‘lim jarayonini yangilash, takomillashtirish va o‘quvchilar tomonidan ta‘limni kerativlik bilan qabul qilinadigan noyob g‘oyalar va o‘qituvchining sa‘y-harakatlari yeg‘indisidir. Innovatsialarni ta‘limda qo‘llashning maqsadi ta‘lim tashkilotida ta‘lim-tarbiyaviy jarayonning samaradorligini oshirish va yaxshiroq natijalarga erishni kafolatlaydi. Ta‘lim tashkiloti ta‘lim tarbiyaviy jarayonida innovatsiyalarni amalga oshirish uchun quyidagi vazifalar belgilangan:

- rivojlantirish barcha o‘quvchilar uchun individualligi;
 - ta‘limni rivojlanishida o‘quvchilarning tashabbusi, ularning mustaqilligi, ijodiy o‘zini namoyon qilish qobiliyati;
 - tadqiqot faoliyatiga qiziqish;
 - o‘quvchilarning turli faoliyat turlarini rag‘batlantirish (o‘yin, kognitiv va boshqalar);
 - ijodkorlikni rivojlantirish va nostandart fikrlash.
- Innovatsion faoliyatlar va an‘anaviy faoliyat o‘rtasidagi farq - bunda

O_qituvchi ustoz emas, balki do_st, jarayonga sherik bo_ladi, va unga rioya qiladi innovatsion ta_lim-tarbiyaviy jarayondagi o_qituvchilarning pedagogik pozitsiyasi "yonida emas, yuqorida emas, balki birgalikdal degan shiorga amal qiladi.

Shunday qilib, bola ko_{pr}oq erkinlikni his qiladi, bu kreativ faollikni rag_{bat}lantiradi va shuningdek o_{quv}chilarga bilim berilmaydi aksincha tadqiqot jarayonida o_{quv}chining o_{zi} kerakli ma_lumotni egallaydilar.

Ta_lim tashkilotlarida qo_{ll}anilayotgan innovatsion yangiliklardan biri bo_{lg}an —Keys stady_l texnologiyasi o_{quv}chilar uchun moslashtirilgan, ishlab chiqilgan va sinovdan o_{tk}azilgan texnologiyadir. Texnologiyaning maqsadi - o_{quv}chilarda axloqiy me_yorlar va tushunchalar, yaxshi tarbiya, xushmuomalalik, madaniyat nima ekanligini to_g'ri tushunishni shakllantirish. Odob, axloq, madaniyat so_{zl}ari xaqidagi tushunchalari faollashadi. Keys texnologiyasi kontseptsiyasi maktabgacha yoshdagi o_{quv}chilarda bilimlarni o_zlashtirishga emas, balki yangi fazilatlar va ko_{nik}malarini shakllantirishga qaratilgan real yoki xayoliy vaziyatlarga asoslangan qisqa muddatli ta_lim uchun interfaol texnologiya sifatida ta_riflanadi. Ta_lim amaliyotiga "keys" usulini joriy etish muammosi hozirgi vaqtda ikkita tendentsiya tufayli juda dolzarbdir:

- birinchisi, ta_limni rivojlantirishning umumiy yo_{nal}ishidan kelib chiqadi, uning asosiy e_tibori aniq bilim olishga emas, balki ularni amaliyotda qo_{ll}ash qobiliyatiga, aqliy faoliyat ko_{nik}malariga, shaxsiy qobiliyatlarni rivojlantirishga qaratilgan bo_{lib}, ular orasida alohida e_tibor o_{rgan}ish qobiliyatiga beriladi.

- ikkinchisi, birinchi tendentsiya talablariga javob berishdan tashqari, turli vaziyatlarda o_zini optimal tutish qobiliyatiga ega bo_{lish}i jamiyatga kerak bo_{lg}an mutaxassisning sifatiga qo_yiladigan talablarni o_zida ishlab chiqishdan kelib chiqadi.

Ayni paytda ta_lim tashkilotlarining pedagog-xodimlari innovatsion ish texnologiyasini jadal joriy etmoqda. Shuning uchun pedagoglarni texnologiya bilan ishlashga tayyorlash zarurati tug_{il}adi - bu yuqori kommunikativ kompetentsiyani shakllantirishni anglatadi. Ushbu yo_{nal}ish doirasida pedagogik jamoasi —Keys texnologiyasini o_{quv}chilarga moslashtirilgan varyantini —Foto-keys_l texnologiyasini ishlab chiqdi. —Foto- keys_l innovatsion texnologiyasini o_zlashtirish jarayonida yangi boshlovchi pedagoglarda savollar bo_{lish}i mumkin. Shuning uchun pedagoglarni texnologiya bilan ishlashga tayyorlash zarurati tug_{il}adi - bu yuqori kommunikativ kompetentsiyani shakllantirishni anglatadi. Mavzuni —Foto-keys_l texnologiyasi batafsil chuqurlashtirish bilan tushunishlariga yordam beradi odatdagi ta_limiy faoliyatlardan sezilarli va foydali farqlari ko_{rin}adi. Ishlab chiqilgan amaliy material "foto-keys" turli xildagi savollarini o_z ichiga oladi, bunda o_{quv}chilar uchun turli xil javoblarni o_zlari o_ylab topishlari, jonli muloqotda muammoni hal qilish uchun eng maqbul va to_g'ri javobni beradi, bu kichik va katta guruhlar uchun ham, shaxsan ham har bir ishtirokchi uchun individual xolda qo_{ll}ash uchun ham qulay. "Foto- keys" texnologiyasining juda muhim qismi bu texnologiyani o_{quv}chilar bilan amaliy mashg_{ul}otlarga joriy etish uchun pedagogni tayyorlashdir.

"Foto-keys" texnologiyasi o_{quv}chilarning kognitiv tajribasini boyitish imkonini beradi. O_{quv}chilarning muloqot ko_{nik}malarini kengaytirish, o_{quv}chilarga "fotosurat" mazmuni bo_yicha dialogda jasorat bilan, erkin ishtirok etishiga, shaxsiy fikrlarini ifoda

etishga, o__quvchilarda o__z nuqtai nazarini tushuntirish qobiliyatini shakllantirishga imkon beradi. Pedagoglar tomonidan ishlab chiqilgan —foto-keys| texnologiyasi o__zlashtirilgan bilimlar qatlamini yuksaltirish, ularni amaliyotda qo__llash, maktabgacha yoshdagi o__quvchilarning o__rganilayotgan mavzuga qiziqishini oshirish, ijtimoiy faollikni, muloqot ko__nikmalarini, tinglash va to__g__ri bilish qobiliyatini rivojlantiradi. o__z fikrlarini bildirish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Кларин М. В. Профессиональный стандарт «Коуч»: развитие коучинга как профессии // Организационная психология. 2014. Т. 4. № 1. С. 6–16.
2. Klarin M.V. Twenty-First Century Educational Theory and the Challenges of Modern Education: Appealing to the Heritage of the General Teaching Theory of the Secondary Educational Curriculum and the Learning Process // Russian Education & Society. 2016. Volume 58. Issue 4. P. 299–312.
3. Кларин М. В. Инновационные модели обучения. Исследование мирового опыта. Монография. М: Луч, 2016. 640 с.